

ILUSTRIRANI SLOVENEČ

.TEDENSKA.PRILOGA.SLOVENČA.

Leto VI

2. februarja 1930

Štev. 5

Ledene sveče

Pogled skozi okno Jugoslovanske tiskarne na okolico cerkve sv. Jožefa in Golovec.

(Foto »Ilustrirani Slovence«.)

Naši ministri za pogrebom svojega umrlega tovariša Savkovića. V prvi vrsti korakajo (od leve na desno): general Hadžić, general Živković in Uzunović, v drugi vrsti prosvetni minister Maksimović, socialni minister Drinković in v tretji vrsti je videti fin. ministra dr. Šverljugo.

Princ Pavel (1), ki je zastopal našega kralja pri poročnih svečanostih v Rimu, na poti k spomeniku neznanega vojaka v Rimu, kamor položi venec (na desni). V prinčevem spremstvu sta naš minister dvora Jevtić in general Hristić.

Pogled na Davos v Švici, sloveče mednarodno središče zimskosportnih prireditev.

Na desni:

Slovenska akademska smučka reprezentanca, ki je tekmovala v Davosu. Od leve na desno so: Dougan, Kolar, Kukovec, M. Gostiša (kapetan reprezentance), Bleiweis, Košir in D. Gostiša.

Spodaj:

† Ing. Štefan Savković,

naš gradbeni minister, ki je po dolgem bolehanju 12. januarja umrl v nekem dunajskem sanatoriju. Pokojnik se je udeleževal političnega življenja v okviru bivše srbske radikalne stranke in je imel zaradi svojega simpatičnega značaja mnogo prijateljev.

Spodaj:

»Cvrček za pečjo.«

Prizor iz III. dejanja te ljubeznive dramatizacije Dickensove »Božične zgodbe«, ki je dosegla na odru ljubljanskega Narodnega gledališča najlepši uspeh.

Slovenci v Davosu

V Davosu (Švica) so se vršile letos od 7. do 12. januarja že drugič velike mednarodne zimskosportne tekme. Udeležba je bila naravnost rekordna, kajti sodelovalo je 14 narodov s svojimi akademskimi reprezentancami. Če pomislimo na ostro konkurenco in na dejstvo, da se je pri nas sistematično gojenje zimskega sporta šele komaj pričelo, moramo biti z uspehi naših tekmovalcev zadovoljni.

Hrvaški kmetje se poklanjajo kralju.

Dne 19. januarja je prispela v Belgrad nova deputacija hrvaških kmetov in kmetic, da se poklonijo kralju. Spodnja slika nam kaže skupino kmetic iz te deputacije v pestrih narodnih nošah. (Foto Slavia Press.)

Priprave za veliko slovensko lovsko-gozdarsko razstavo. Letošnjo jesen se vrši v Ljubljani velika lovsko-

gozdarska razstava, ki obeta biti velezanimiv dogodek, kajti skušala bo nuditi izčrpen vpogled in pregled vsega našega lovstva in gozdarstva. Zanj se vršijo že sedaj obsežne priprave in slika nam kaže dvornega preparatorja g. Herforta pri gačenju mogočnega jelena-dvajseteraka za to razstavo. Jelen je last barona Borna.

Baar,

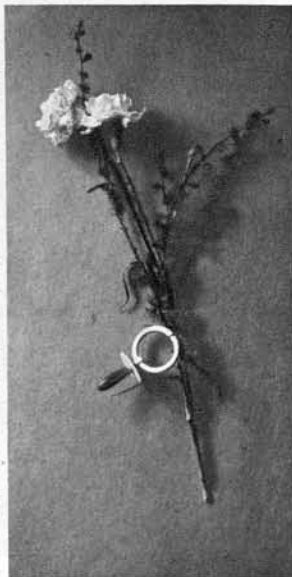
popularni trener ljubljanske »Ilirije«. — Kot aktiven igralec je bil Baar član dunajskega Slovana in Rapida ter je igral tudi štiri reprezentančne tekme za Avstrijo. V kratki dobi pol leta je moštvo Ilirije pod njegovim vodstvom jako napredovalo.

Igralci Finžgarjevega »Divjega lovca« v Ločah. Tamošnja mladina goji dramatiko z največjim navdušenjem in je vprizorila zadnje leto že celo vrsto predstav.

Na desni: Markčevo prvo darilo.

Na levi: Tragična usoda slov. izseljenca. Prav za božične praznike se je v franc. rudniku Sarre smrtno ponesrečil 38-letni rudar Al. Dacar iz Vel. Lašen pri Kamniku. Pokojnik je bil izredno priljubljen med izseljenci, deloven član mnogih društev. Zapisča vdovo in 11 letno hčerko, ki je 27. nov 1929 izročila »Glas. Matici« v Merlebachu venec.

J. Skerlep: Koča na Kofcah, v ozadju Kamniške planine

Slovenske planine v zimski odeji

Vremenski preroki so se letos korenito se še začela ni. Gospodinje so nagrmadile po obupanec, ker se ti kupi nočejo znižati. Splošno pa menda z letošnjo zimo večinoma vsi zadovoljni, samo tisti ne, ki so se preskrbeli s sankami in smučmi. Ni ledu, ni snega, brez njega tudi zimskega sporta ni.

Našim planinam seveda zima ni prizana delo še lepše, še veličastnejše; dvigne jih na delo. Zato si naši smučarji-planinci lahko privoščijo deniške ture kar v domačih gorah. Svoje dni so naše planine pozimi, da, noter do pozne zime, samevale. Dandanes, v dobi zimskega sporta, pa iztaknejo smučarji ob lepih dnevih vse zne klance, pobočja in plazove.

Sicer pa ni tako točno resnično, da se ni sport v planinah »razpasel« pri nas še le po vojni; kajti sankali in smučali smo se že prej, imeti le trdne podplate in debele hlače, siceršiel — brez njih domov.

Bilo je neke zgodnje pomladi, ko sem našel že tri dijake iz Celovca. Naslednje jutro jo udarili na Triglav. Bil je še tako v snegu, da na vrhu niti strelovoda nismo mogli odkopati, kajti bi bili namreč radi videli Aljažev stolp vsaj iz »ptičje perspektive«, pa se jim ni pokazati iz snega.

Z Malega Triglava smo sestopili v smeri Aleksandrovo domu. Ko pridemo iz zadnjega žleba, poskusimo s »smučanjem«, pa ni kor bi bili v krušni peči. Zato se je sneg nena- vadno omehčal. Ker s »smučanjem« ni bilo nemo v sneg in poskusimo s »sankanjem«. To je pa šlo. Kar naenkrat smo bili v dnu. Dva sta o prisankala po — glavi, kar jima pa ni škodovalo, ker je navadno glava trša od mehkega.

Ko se dvignem iz kupa snega, ki sem seboj prisankal, me pa kljub pekočemu solncu kar zazebe v — »gvišno nogo«. Tisti del hlače jih porabil za — sanke, so med divjo vožnjo brez sledu izginile.

Tako smo svoje dni gojili — zimski sp

Janko Mlakar.

J. Skerlep: Rjavina v zimskem jutru

Staničeva koča s Triglavom pozimi (Foto Šmuc.)

Mariborska koča na Pohorju v prvem snegu (Foto Šmuc.)

Spodaj: Koča v Kamniški Bisamniških planinami v ozadju

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, v ozadju Bogatin. (Foto Holchaker, Kranj.)

Zgoraj v krogu: Zimska pokrajina z apnenico v ozadju

Motiv s Pokljuke z debelo pečjo in Triglavskim pogorjem v ozadju. (Foto Šmuc.)

Zgoraj v krogu: Košuta s Kofe (Foto Skerlep.)

Izdelovanje smučk

Silni razvoj smučanja v zadnjih par letih kaže, da postane smučanje središče vsega zimskega sporta. Naši kmetje so smučali že v Valvasorjevi dobi, kot sport je bilo pa prav do zadnjega časa pri nas neznano, a sedaj v par letih jih smuča že na tisoče. Radi tega bo gotovo vsakega zanimalo par besed o produkciji smučk. Najboljše smučke izdelujejo Skandinavci iz specialno prepariranega hikory-lesa (neka ameriška vrsta hrasta). Industrijsko pa izdelujejo prav dobre smučke tudi v Avstriji, Nemčiji in Švici, boljše iz istega hikory-lesa, preprostejše iz jesenovega.

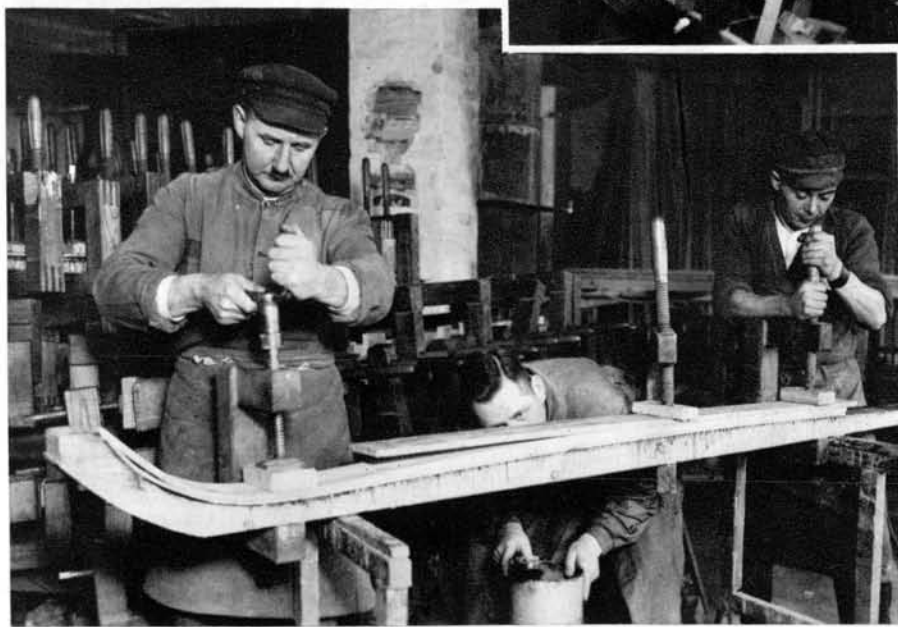
V Sloveniji je pred par leti poskusila neka tvrdka z industrijskim izdelovanjem, a ker je bil ta sport tedaj pri nas še premalo razvit, ji ni uspelo. Mnogo naših iznajdljivih kolarjev je bilo namreč med vojno zaposlenih pri izdelovanju smučk za armado in ker je zima za kolarje mrtva sezona, so se oprijeli izdelovanja smučk. Tako izdelujejo jesenove smučke danes obrtno že po vsej Sloveniji in mnogim donaja prav lep zaslužek. Največja trgovina za vse smučke potrebščine v naši državi je pa tvrdka Gorec v Ljubljani, ki zalaga s smučmi pol države. Cena je od 100 Din dalje.

Za smučmi preparirana jesenova deska dobiva pravilno obliko.

Spodaj:

Klejenje posameznih delov smučk.

Oblanje smučk s posebnim električnim obličem.

Na desni:

Montiranje stremen na smučke. To delo mora biti za dobre smučke izvršeno posebno skrbno.

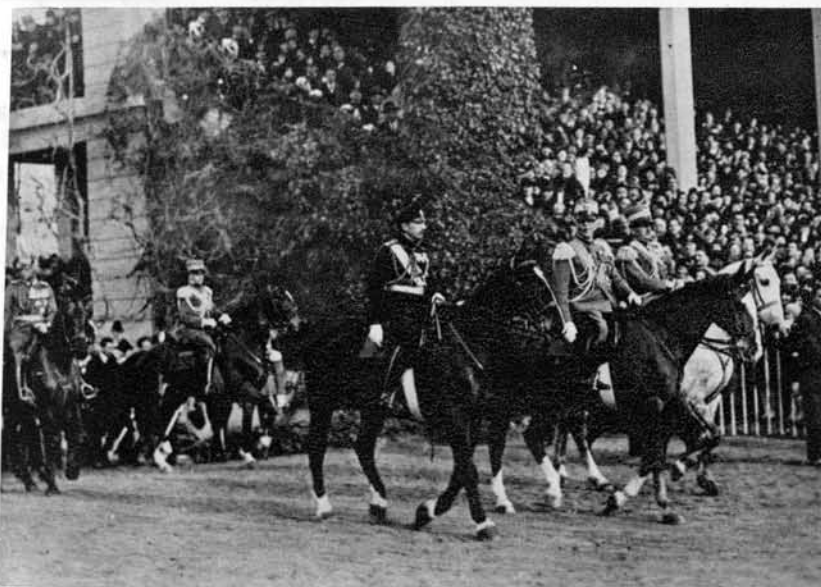
Na levi:

Izgotovljene smučke, pripravljene za razpošiljanje.

Pogled na svečano poroko italijanskega prestolonaslednika v dvorni kapeli v Kvirinalu. Poročal je par kardinal Maffi, prisostvovala ji je pa vsa italijanska najvišja družba ter zastopniki tujih dvorov in vlad.

Kraljevska parada v Rimu. Po poroki prestolonaslednika se je vršila v Rimu velika parada celotne rimske garnizije, kateri je prisostvovala velika množica tujih vladarjev in drugih visokih gostov. Slika nam kaže v prvi vrsti, v sredi, italijanskega kralja Viktorja Emanuela, na njegovi desnici bolgarskega kralja Borisa, na levi pa kraljevega adjutanta. Zadaj je videti bivšega bavarskega prestolonaslednika Rupprehta v nemški generalski uniformi.

Poroka italijanskega prestolonaslednika. Že v zadnji številki smo objavili par slik s poroke italijanskega prestolonaslednika, ki je bila združena z največjimi slovesnostmi po vsej državi, zlasti pa v Rimu. Jako so pa motile ta slovesni rodbinski dogodek neštete aretacije Slovanov v Primorju in protifašistov v Italiji ter tudi po drugih državah, katerim se je očitalo, da so pripravljali za to priliko razne atentate.

Mladi par. Italijanski prestolonaslednik Umberto in njegova mlada žena, belgijska princezinja Marija José, slikana takoj po poroki v Kvirinalu.

Slovesna otvoritev sedanjega švedskega parlamenta. Resnična demokracija vlada danes v Evropi razen na Angleškem menda le še v severnih državah, kljub temu se odpirajo švedski parlamenti z največjim ceremonijalom. Slika nam kaže kralja Gustava, obdanega od vsega dvora in dostojanstvenikov, ko bere obema zbornicama prestolni govor. Na levi: Prizor z banketov ob priliki haaške konference. Holandski zunanji minister Belacarts (na levi) v razgovoru s šefom italijanske delegacije Pilottijem.

rjavkastorumeni

rjavkastovijoličasta

siva

zelenomodra

temnovijoličasta

temnorjava

rjavkastordeča

temnomodra

olivna

temnozeleni

siva

zeleni

Nova avstrijska serija, izdana meseca novembra 1929. Na znamkah so upodobljena razna avstrijska mesta, kar jako povzdigne njih pestro lepoto in so obenem uspešno sredstvo za propagando tujskega prometa, zaradi česar bi kazalo, da dobimo za spremembo n. pr. še pri nas slično serijo. Znamke so bakrotisk dunajske državne tiskarne.

Nizozemske dobrotelne znamke 1929 s poviškom 1/5 do 3/5 cent. v korist revnih otrok. Na vseh je upodobljen gol otrok na delfinu.

rdeča

modra

A. Derental:

1

Singapurska krasotica

Povest

... Nikoli hrepenenja strup
v izgnanstvu bridkem ne miruje.
Povsod preganja me obup,
in moj spomin me zasleduje! ...

Byron. »Child Harold.«

I.

Zdaj se je pretepalo menda že kakih trideset ljudi skupaj, skoro vsi, ki so bili v dvorani navzoči. Tepež se je vršil v molku — brez kakega kričanja in preklinjanja — s stisnjenimi zobmi, z očmi napeto uprtimi v sovražnika. Tako se spodobi pretepati se gentlemanom, ki spuštujejo lastne osebnosti in drug drugega. Včasih je ta ali oni, omamljen od udarca s pestjo pod brado, zaškrtal z zobmi in se zvrnil na tla...

Vsega so bili krivi ameriški mornarji. Eden izmed njih, v beli, postrani natakneni okrogli kapici, sličen kaznjencu, ki je pravkar pobegnil iz ječe, je pritisnil doneč poljub na usta miss, ki je delala družbo Angležu. Anglež je molče dvignil roko in na vso moč oplazil za žensko lepoto dovtetnega Američana po ličnici. Ta se je pričel počasi, kakor da tega ne bi hotel, valiti na tla in je obenem prevrnil tudi poleg točajeve mize stoječe stole. Američani, tovariši ponesrečenega, so se zakadili v Angleža. Angleški mornarji so poprej potegnili pipe iz ust in jih mirno temeljito iztresli — potem pa so pohiteli rojaku na pomoč.

Rahmanov se je postavil pred Kate in je dokaj z zanimanjem opazoval bitko. Pomislil je celo, da bi še sam lahko posegel vmes in pričel mlatiti vse po vrsti. A bil je v fraku. Sprevidel je, da se res ne splača žrtvovati lastne škrice radi trenutnega veselja, če bi tudi poškoval kake dve ali tri butice. Razen tega ga je ovirala Kate. Stiskala se je k njemu in se krčevito oprijemala njegove roke. Njene sinje, navadno kakor pri porcelanasti punčki brezizrazne oči, so bile zdaj plašne. Drobna, kakor naslikana usteca so se žalostno spačila. Vsak trenutek so se ji hotele udreti solze.

»O, George!« je vedno zopet zašepetala, »o, George!«

Malajski policemani z belimi turbani in temnobro-nastimi koščenimi obrazi so prihrumeli v dvorano in pričeli »prazniti« prostor. Molče in vsi hkratu, kakor pri svečanem telovadnem nastopu, so dvigali svoje kratke bambusove palice ter jih zopet vsi istočasno spuščali pretepačem na glavo. Vsakdo, ki je dobil udarec, se je takoj zvrnil na tla. Stražniki so preprečili težki padec, prijeli omamljenega za noge in glavo, ga malo zazibali in vrgli na ulico.

»O, George!« je zopet zašepetala Kate in se še tesneje oklenila Rahmanova. »Odpeljite me! Strah me je!«

Rahmanov je skomiznil z rameni: »Meni pa se zdi, da bi bilo boljše počakati! Saj bo vse kmalu končano. Sicer pa, kakor želite!«

Pogumno je odkorakal naprej. Kate mu je pokorno in brezpomočno obvisela na roki.

Malajec-stražnik se je zagnal proti njima, a Rahmanov ga je pogledal in pendrek se je povesil.

»Lahko greste, sir!«

Na ulici se je Kate koketno ustavila: »Saj greva k nam, George? Me bo jako veselilo. Danes imava itak prost večer, pa ga bova skupaj izvrstno prebila!«

Rahmanov se je nasmehnil: »Bojim se, da nimava samo danes prostega večera! Najbrž bova prosta tudi jutri in pojutrišnjem in tako dalje!«

Kate ga je začudeno pogledala: »Kako to?«

»Tako, da bo po sličnem izgredu policija brez dvoma zaprla kavarno in s tem izgubiva midva svoj zaslužek.«

Kate se je namrdnila, naredila obraz »nezačudljivega malega dekletca«. Ta obraz je vselej navdušil one obiskovalce »Kavarne Niagare«, ki so se postavljali s plešami in sivimi lasmi. A Rahmanov je ostal, kakor vedno, ravnodušen napram temu sredstvu. Kate se je takoj zresnila:

»Ampak, George! Saj midva sva vendar tako dobra plesalca! Povsod naju bodo prav radi nastavili. Recimo v »Eldoradu? Ali, na primer, v »Astoriji?«

S komaj vidno kretnjo je Rahmanov ustavil mimo drvečega rikša, do pasu golega človeka-konja, vpreženega v lahko, kakor otroški voziček drobno pletenko na kolesih. Rikša je obstal nepremičen kakor kip.

»Imela bova še dosti časa, da se razgovoriva o naj-njih načrtih. Sedaj pa!«